

IZLOŽBA SEDAMDESET GODINA PARTIZANA I CRVENE ZVEZDE

KAKO JE MILKO ĐUROVSKI ZGAZIO „DINASTIJU“

Od dana kada je Šekularac obrisao cipele dinarskim apoenima pa sve do pesme navijača Manchester junajteda posvećene Nemanji Vidiću, desilo se mnogo toga i menjali su se idoli, ali je jedna stvar ostala konstanta - fudbal je deo pop kulture i zbog toga mu je posvećena izložba u Mikseru na kojoj se vidi da je Džaja bio popularniji od Tita, a prelazak Milka u Zvezdu opasniji od cepanja demokrata i radikala **Piše Branko Rosić**

U

baciti fudbal u pop kulturu sasvim je legitimno i normalno, i to otkad je Džordž Best zaorao kramponima po Old Traffordu s imidžom dostoјnim dostojnim pop stara. Fudbal jeste pop kultura - jer šta je fenomen knjige Zlatana Ibrahimovića, pa i sama njegova pojava, nego baš to. Čak i ako je nešto krajnje bizarno kao frizure pa i sam izgled bugarskih fudbalera iz devedesetih, onda je i to ništa drugo nego pop fenomen.

U Srbiji je fudbal postao pop fenomen možda onoga dana kada je Dragoslav Šekularac obrisao novčanica cipele. Beše to u doba socijalizma kada je trebalo ceniti razne vrednosti pa i zaradeni novac, tako da je Šekularac bio presedan s tim svojim glancanjem šimika. Kasnije je došao Bleki Bogićević pa i ovi i oni, ali nisu samo ekscesi fudbalera značili da je taj sport deo pop kulture. Skraćenica reči popularna kultura sama u sebi podrazumeva popularnost, a fudbaleri

su to odvek bili nezavisno od politike i režima.

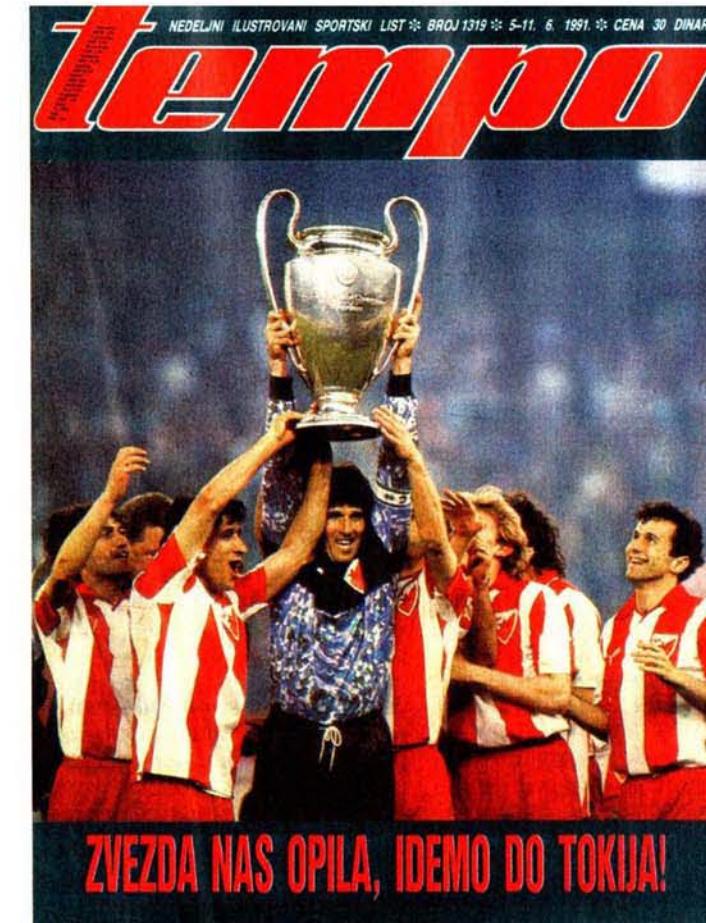
Beogradski festival supkulture Parallel ove godine otvoren je izložbom „70 vam je godina tek...“ u Mikser hausu. Izložba je posvećena Crvenoj zvezdi i Partizanu kao fenomenima domaće popularne kulture. Autor je

ONO NIJE PRIČA O TOME KOIMA VIŠE TROFEJA, KO JE OSTVARIO VIŠE POBEDA. ZA TO POSTOJE STATISTIČARI I HRONIČARI. OVO JE OMAŽ ODRASTANJU GENERACIJA KOJE SU ŠEZDESETIH I SEDAMDESETIH BIRALE KLUB ZA KOJI ĆE DA NAVIJAJU. PONEDELJKOM BI ZEZALI ORTAKE IZ SUPROTNOG TABORA, ILI BI TRPELI NIJOV TRETMAN, U ZAVISNOSTI OD TOGA DA LI SU TEK MINULOG VIKENDA SLAVILI CRVENO-ILI CRNO-BELI

Zoran Panjković, programski direktor Arena sporta.

On kaže da ovo nije priča o tome ko ima više trofeja, ko je ostvario više pobjeda. Za to postoje statističari i hroničari. Ovo je omaž odrastanju generacija koje su šezdesetih i sedamdesetih birale klub za koji će da navijaju. Ponedeljkom bi sezali ortake iz suprotnog tabora, ili bi trpeli njihov tretman, u zavisnosti od toga da li su tek minulog vikenda slavili crveno- ili crno-beli.

„Utorkom se čekalo da svane sreda, samo zbog Tempa. Ako bi još voljeni klub igrao Evropu, onda bi sreda deševala kao vikend usred radne nedelje. Četvrtkom bi izlazili TV Revija i TV Novosti, koji bi nas obaveštavali koje ćemo direktno prenose da gledamo za vikend. Zaista se ne sećam direktnih prenosa sa Topčiderskog brda, sedamdesetih, pa bogomi ni osmdesetih godina. Zato bi petkom, isčekujući vikend, planirali da li na Brdo, ili tranzistor u dlan, u zavisnosti od toga da li Pižon i Dule gostuju ili su Borota i Moca domaćini“, opisuje

ZVEZDA NAS OPILA, IDEMO DO TOKIJA!

Panjković izložbu kojom se Partizan i Zvezda slave kao fenomeni domaće pop kulture.

U Mikseru će posetoci imati priliku da vide naslovne strane nekad najpopularnijeg sportskog magazina Tempo, i to u periodu od 1966. godine, kada je Tempo i počeo da izlazi, nekako u vreme kada je Partizan izbacivši Manchester junajted stigao do finala Kupa šampiona, pa do 1991. kada ga je u Bariju osvojila Crvena zvezda.

„Na izložbi će sazнати za koga su navijali glumci Ljuba Tadić i Bora Todorović, kako izgleda kada Ružica Sokić puca penal Ratomiru Dujkoviću, ko je bio najplaćeniji fudbaler krajem šezdesetih, ko je sve dobijao ljudavna pisma, za koga su navijali tadašnji seks simboli Beba Lončar i Marija Bakska, ko je snimao ploče, o kome su se snimaliigrani filmovi, a ko se pojavljivao na filmu, kako je izgledala sapunskoperazvana ‘Milko Đurovski’, koji derbi je bio najposećeniji, kako je izgledala reklama za brijače, a kako za tranzistore i ko se pojavljuje u njima, šta je uradio Petar Borota kada ga je zamenio trener, ko je svirao u

bendu, a ko se bavio slikarstvom...“, kaže autor izložbe.

Od dana kada je Šekularac obrisao cipele dinarskim apoenima, preko Borotinog dugačkog šortsa i afro frizure pa sve do pesme navijača Manchester junajteda posvećene Nemanji Vidiću, desilo se mnogo toga i menjali su se idoli. Menjao se i način izražavanja ljubavi prema idolima. Na početku je to bilo u navijačkim pjesmama, ali ubrzo su fudbaleri dobijali narodna kola. Sve je negde zamrlo sa vratolomijama na harmonici posvećenim Dejanu Stankoviću koji je bio možda poslednji fudbaler koji je opevan na dugmetari. Ali kad se spomene narodno kolo i fudbaler, prva asocijacija je Dragan Đajić, poznat i po „Đajinom kolu“. Zvezdino levo krilo bio je najpopularniji fudbaler.

„Za poslednjih nekoliko meseci, prelistao sam sve primerke magazina Tempo. Utisak je da je Dragan Đajić, kao pop ikona, u svoje vreme, definisan

Cice su ludele i za Borom Đorđevićem i Zoranom Filipovićem, pa Stanetom Karasijem... Moda se uvek pratila i Džordž Best je mnogima bio uzor. Fudbaleri nisu bili gadljivi ni na alkohol, ni na cigarete, a noćni život se nije uopšte izbegavao. Šteta što Tempo nije izlazio pre 1966. godine, jer bi bilo zanimljivo čitati koliku su popularnost imali Bobek i Mitić